8 Pravilno postupaj s ambalažom sredstva za zaštitu bilja nakon primene i propisno je odloži

- Isperi ambalažu poštujući proceduru trostrukog ispiranja: rastvor od svakog ispiranja sipaj u rezervoar uređaja za primenu, a ispranu ambalažu probuši da ne bi bila ponovo korišćena.
- Praznu ambalažu skladišti odvojeno od zatvarača.
- NE koristi praznu ambalažu u druge svrhe jer ista može da sadrži ostatke proizvoda.
- Prazna ambalaža i zatvarači se preuzimaju besplatno u zonskim centrima za sakupljanje ove vrste otpada, u okviru sistema za sakupljanje ambalaže sredstava za zaštitu bilja.

9 Pravilno održavaj ličnu zaštitnu opremu nakon svake primene i/ili istu prema potrebi zameni

- Odmah nakon primene, očisti i/ili operi ličnu zaštitnu opremu koja se ponovo može koristiti; ličnu zaštitnu opremu za jednokratnu upotrebu baci.
- Ne skladištiti ličnu zaštitnu opremu na istom mestu sa svakodnevnom garderobom, već to učini u posebno određenoj prostoriji.
- Ne prati ličnu zaštitnu opremu zajedno sa svakodnevnom garderobom.
- Izvrši zamenu dotrajale ili oštećene opreme za ličnu zaštitu, a naročito odevnih predmeta sa ograničenim rokom korišćenja (npr. rukavice).
- Ličnu zaštitnu opremu održavaj u skladu sa uputstvom proizvođača.

10 Tuširaj se nakon završene primene uz korišćenje sapuna

- Nakon primene sredstva za zaštitu bilja prvo detaljno operi ruke i istuširaj se koristeći sapun.
- Operater može nastaviti s drugim aktivnostima tek nakon obavljene kompletne lične higijene koja je propisana nakon primene sredstva za zaštitu bilja.

11 Ne puši, ne jedi, ne pij tokom pripreme i primene sredstva za zaštitu bilja

- Nemoj jesti niti piti za vreme pripreme rastvora i primene preparata.
- Ne pij alkoholna pića pre ili za vreme pripreme tj. primene sredstava za zaštitu bilja.
- Pušenje je faktor rizika tokom svih faza pripreme i/ili primene.
- Ne pij mleko u slučaju gutanja preparata ili osećaja mučnine.

12 Pravilno postupi u slučaju trovanja ili kontaminacije

- U slučaju trovanja ili kontaminacije treba postupati u skladu sa preporukama na etiketi ili uputstvu za primenu i potražiti lekarsku pomoć.
- Unesrećenu osobu izvesti iz kontaminirane prostorije (područja) na svež vazduh ili u dobro provetren prostor i zaštiti je od hladnoće.
- Konsultovati lekara i pokazati podatke o sredstvu za zaštitu bilja koji se nalaze na etiketi ili uputstvu za primenu.
- U slučaju gutanja i ako je unesrećena osoba pri svesti, treba joj više puta isprati usta vodom. **Ne izazivati povraćanje.** Odmah se obratiti lekaru za pomoć. Poneti i pokazati etiketu ili pakovanje sredstva za zaštitu bilja kojim je došlo do trovanja kako bi olakšali određivanje dijagnoze i medicinskog tretmana.
- U slučaju kontakta sa očima, ispirajte oči blagim mlazom vode najmanje 15 min. tako da se čistim kažiprstom i palcem razmaknu kapci. Potražite lekara u najskorije mogućem vremenu.
- U slučaju dodira s kožom odstranite ličnu zaštitnu opremu koja je kontaminirana i kontaminiranu kožu odmah operite sa dovoljno vode i sapuna. U slučaju promena na koži ili nekih drugih tegoba, potražite lekara.
- U slučaju udisanja izmaglice sredstva za zaštitu bilja unesrećenu osobu izvesti iz kontaminiranog područja. U slučaju tegoba zatražiti pomoć lekara.

Korisni brojevi telefona:
Hitna pomoć: 194 / Vatrogasci: 193
Centar za kontrolu trovanja, VMA, Beograd: 011 3608 440
Broj telefona lokalne bolnice ili doma zdravlja:

Udruženje proizvođača sredstava za zaštitu bilja u Srbiji
Serbian Crop Protection Association - SECPA
Omladinskih brigada 88 b/6, 11070 Novi Beograd, Srbija
Tel: 069 2070 228 / www.secpa.rs

Republika Srbija
Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i vodoprivrede

ZAŠTITITE SEBE, a ne samo useve!

European Crop Protection

ZAŠTITA KORISNIKA TOKOM CELOG PERIODA PRIPREME I PRIMENE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA JE OD VELIKOG ZNAČAJA

1 Pročitaj pažljivo etiketu i uputstvo za primenu na pakovanju i poštuj navedene preporuke

fotografija: J. Kotleba, SCPA fotografija: J. Kotleba, SCPA

- Etiketa i uputstvo za primenu su službeni dokumenti koji sadrže korisne informacije u vezi sa identifikacijom proizvoda, oblašću delovanja i primene, stepenom rizika i merama bezbednosti.
- Pažljivo pročitaj etiketu i uputstvo u pogledu pravilnog korišćenja sredstva za zaštitu bilja.
- Izaberi i koristi neophodnu ličnu zaštitnu opremu u skladu sa preporukama na etiketi i uputstvu za primenu.
- Pročitaj etiketu i uputstvo za primenu za svako sredstvo posebno: podaci napisani na etiketi i u uputstvu nisu isti za sva sredstva, čak i u slučaju iste namene ili iste aktivne supstance.

2 Koristi samo sredstva za zaštitu bilja odobrena u Srbiji

Republika Srbija
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

- Koristi sredstva za zaštitu bilja samo u usevima/zasadima za koja su odobrena i u deklarisanim količinama primene (propisana doza ili koncentracija).
- Ne koristi sredstva za zaštitu bilja koji nisu odobrena od nadležnog ministarstva u Srbiji i/ili falsifikate jer takvi proizvodi dovode u opasnost Vaše zdravlje, životnu sredinu i poslovanje.

3 Propisno skladišti sredstva za zaštitu bilja

fotografija: J. Kotleba, SCPA

- Sredstva za zaštitu bilja skladišti u posebnim prostorijama namenjenim za tu svrhu, pod ključem, van domašaja dece, nestručnih osoba i životinja.
- Sredstva za zaštitu bilja skladišti u originalnoj zatvorenoj ambalaži, u odvojenim prostorijama od prostora za skladištenje prehrambenih proizvoda, pića i/ili hrane za životinje.
- Skladištiti u uslovima koji su navedeni na etiketi i/ili uputstvu za primenu (vlaga i temperatura).
- Oprema ili priručnik za prvu pomoć, telefonski brojevi za hitne situacije kao i oprema za gašenje požara treba da se nalaze na vidnom mestu.
- Prevozi sredstva za zaštitu bilja u delu vozila fizički odvojenom od dela vozila u kome se nalaze putnici, u originalnoj ambalaži, sa vidljivom etiketom, u bezbednom pakovanju (u dobro zatvorenim kutijama ili kontejnerima otpornim na vremenske uticaje).

4 Podesi i održavaj u ispravnom funkcionalnom stanju uređaje za primenu

- Proveri uređaje za primenu pre početka sezone i najmanje jednom tokom sezone da bi se obezbedilo sprovođenje pravilnog i kvalitetnog tretmana.
- Proveri rezervoar, pumpu, creva, vrstu dizni i ujednačenost protoka u diznama.
- Detaljno očisti uređaj za primenu odmah nakon upotrebe.
- Ne produvavaj dizne na prskalici usnama.

5 Budi oprezan pri pripremi rastvora za primenu

- Tokom pripreme rastvora za primenu koristi ličnu zaštitnu opremu u skladu sa oznakama na etiketi i uputstvom za primenu sredstva.
- Precizno utvrdi za primenu neophodnu količinu sredstva za zaštitu bilja.
- Spreči prskanje i prosipanje sredstva za vreme punjenja rezervoara.
- Ne koristiti pomoćne rezervoare u cilju pripreme rastvora ukoliko to nije neophodno (npr. kante, kanistere ili boce drugih proizvoda).

6 Nosi ličnu zaštitnu opremu tokom celog perioda pripreme i primene sredstva za zaštitu bilja

- Koristi sertifikovanu opremu za ličnu zaštitu i u skladu sa preporukama na etiketi ili uputstvu za primenu.
- Minimalna lična zaštitna oprema koja se preporučuje za vreme primene je: zaštitno odelo, rukavice otporne na hemikalije, gumene čizme i šešir.
- Nosi rukavice otporne na hemikalije tokom celog perioda pripreme i primene. Pogodan materijal je nitril guma.
- Koristi dodatnu ličnu zaštitnu opremu u skladu s preporukom: zaštitne naočare, masku protiv prašine, respirator protiv para, kecelju, nepropusne pantalone.
- Ako koristite traktorske prskalice ili atomizere, nosite čiste rezervne rukavice sa sobom u slučaju da je potrebno popraviti opremu za primenu (npr. deblokada ili zamena dizni, itd.).
- U slučaju podugovaranja – proverite da li izvođač prskanja ima potrebne kvalifikacije i ovlašćenja za primenu sredstava za zaštitu bilja. Uveriti se da su i ostali učesnici u primeni (pomoćnici operatera, pomoćni radnici, itd.) takođe pravilno zaštićeni ličnom zaštitnom opremom.
- Pre početka primene, proveri da li su prisutne i druge osobe ili životinje u oblasti koja se tretira.

7 Preduzmi i dodatne mere opreza tokom primene

- Pravilna primena sredstava za zaštitu bilja zavisi od vremenskih uslova koji mogu negativno uticati na uspešnost tretmana, ali i usloviti povećanje mogućnosti kontaminacije operatera.
- Tokom primene preduzeti dodatne mere opreza: ne prskati tokom jakog vetra; suvi period od nekoliko časova nakon prskanja je neophodan; izbegavati primenu tokom najtoplijeg doba dana, itd.
- Prilikom ručne primene - dužina i pravac usmerenja cevi za prskanje, pravac i brzina kretanja operatera (napred - nazad) utiče na mogućnost kontaminacije operatera. U visokim usevima i zasadima gde je primena usmerena na gore i primene u zaštićenom prostoru - rizik kontaminacije operatera je povećan. Kreći se unazad jer se kretanjem operatera unazad izbegava kontakt sa tretiranim mokrim lišćem.